

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 7CoP/66/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7814212156
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 09. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Frederika Zozuláková
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2016:7814212156.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Frederiky Zozulákovvej a členov senátu JUDr. Agnesy Hricovej a JUDr. Imricha Volkaia v právnej veci navrhovateľa P. A., nar. XX. XX. XXXX, bývajúceho v P. na O. ul. č. X, právne zastúpeného JUDr. Františkom Hadušovským, advokátom Advokátskej kancelárie so sídlom v Rožňave na ul. Akademika Hronca č. 3 proti manželke (odporkyni) M. A., nar. XX. XX. XXXX, bývajúcej v P. na J. ul. č. X, právne zastúpenej JUDr. Máriou Ďurajovou, advokátkou Advokátskej kancelárie so sídlom v Rožňave na Nám. 1. mája č. 11, v konaní o rozvod manželstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností na čas po rozvode k maloletým deťom O. A., nar. XX. XX. XXXX, M. A., nar. XX. XX. XXXX a P. A., nar. XX. XX. XXXX, všetci zastúpení kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Rožňave, o odvolaní manželky (odporkyne) proti rozsudku Okresného súdu Rožňava č.k. 5P 80/2014-199 zo dňa 04.02.2016 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch o rozvode manželstva a zverení maloletých detí do osobnej starostlivosti manželky (matky).

Z r u š u j e rozsudok v napadnutých výrokoch o určení výživného, úprave styku ako aj trovách konania účastníkov a v rozsahu zrušenia v r a c i a v e c súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie manželstvo účastníkov rozviedol, na čas po rozvode zveril všetky maloleté deti do osobnej starostlivosti matky (manželky) a otca (navrhovateľa) zaviazal prispievať na výživu maloletého O. sumou 80 Eur mesačne, na výživu maloletého M. sumou 50 Eur mesačne a na výživu maloletého P. sumou 50 Eur mesačne, počnúc od právoplatnosti tohto rozsudku, vopred vždy do 15. dňa v mesiaci, do rúk matky. Súčasne upravil styk otca s maloletými deťmi tak, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletými deťmi každý párny týždeň v sobotu od 9.00 hod. do nedele do 17.00 hod. a počas letných prázdnin v mesiaci júl jeden týždeň a v auguste jeden týždeň po dohode s matkou maloletých detí s tým, že matka je povinná maloleté deti riadne pripraviť na styk s otcom, ktorý ich prevezme pred bytom matky a otec je povinný maloleté deti odovzdať v určenom termíne pred bytom matky. Súd uložil navrhovateľovi povinnosť nahradiť trovy štátu vo výške 145,64 Eur do 15 dní od právoplatnosti rozsudku a vyslovil, že štát nemá právo na náhradu trov štátu vo vzťahu k manželke a žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

2. Rozhodol tak na základe návrhu navrhovateľa, ktorým žiadal, aby súd jeho manželstvo s manželkou (odporkyňou) rozviedol, zveril maloleté deti do jej osobnej starostlivosti a jeho zaviazal prispievať na výživu maloletých detí po 80, 50 a 50 € mesačne. Manželka s rozvodom manželstva súhlasila a žiadala, aby maloleté deti boli zverené do striedavej osobnej starostlivosti rodičov, nakoľko navrhovateľ nie je ochotný spolupracovať pri starostlivosti o maloleté deti a z toho dôvodu musela ukončiť aj pracovný pomer. Po vykonaní znaleckého dokazovania navrhla deti zveriť do svojej osobnej starostlivosti. Konajúci

súd vykonal dokazovanie správou Materskej školy v Rožňave na ul. Pionierov č. 18, Základnej školy v Rožňave na ul. Pionierov, Strednej odbornej školy technickej v Rožňave, výsluchom svedkov N. L. a Ing. B. A., správou zo Sociálnej poisťovne, pobočka Rožňava, správou Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Rožňave o evidencii manželky ako uchádzačky o zamestnanie, daňovým priznaním navrhovateľa k dani z príjmov fyzickej osoby za rok 2014, správami od zamestnávateľov manželky K., správou o prešetrení rodinných pomerov Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Rožňave, znaleckým posudkom z odboru detskej psychológie, správami OR PZ v Rožňave, Okresného dopravného inšpektorátu, SBD Rožňava, Slovenskej sporiteľne a.s. a okresného predsedu strany Most - Híd Rožňava, zmluvami o nájme nebytových priestorov, pripojeným spisom 9C 10/2014 Okresného súdu Rožňava a takto zistený skutkový stav právne posúdil podľa § 23 ods. 1 až 3, § 24 ods. 1 až 5, § 25 ods. 1 až 5 a § 75 ods. 1 Zákona o rodine. Vo vzťahu k výroku o rozvode manželstva konštatoval, že na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že vzťahy medzi manželmi sú dlhodobo narušené a v súčasnom období ani jeden z manželov nemá záujem riešiť problémy v manželstve. Nie je predpoklad, aby manželstvo účastníkov v budúcnosti plnilo svoje funkcie, preto návrhu vyhovel a manželstvo rozviedol. Vo vzťahu k výroku o zverení maloletých detí do osobnej starostlivosti matky konštatoval, že matka má vytvorené vhodné podmienky a predpoklady pre ich správnu výchovu. Najprv síce navrhovala deti zveriť do striedavej osobnej starostlivosti, avšak po vykonaní znaleckého dokazovania svoje stanovisko zmenila a súhlasila so zverením detí do jej osobnej starostlivosti. Momentálna situácia otca nedovoľuje, aby sa podieľal formou striedavej starostlivosti o maloleté deti už aj vzhľadom k tomu, že nemá vytvorené bytové podmienky pre starostlivosť o deti. Pri určení výživného vychádzal z odôvodnených potrieb detí s poukazom na to, že mal. O. navštevuje strednú školu a okrem bežných potrieb má náklady aj v súvislosti s návštevou školy, ako aj na mimoškolské aktivity. Maloleté deti M. a P. zatiaľ navštevujú materskú školu a okrem bežných potrieb nemajú ďalšie zvýšené potreby. U matky vychádzal zo skutočnosti, že nie je zamestnaná, posledné zamestnanie skončilo výpoveďou zo strany zamestnávateľa. Predchádzajúce zamestnanie skončila z dôvodu, že pracovala na zmeny a tak nevedela zabezpečiť starostlivosť o maloleté deti už aj vzhľadom k tomu, že otec nebol nápomocný pri starostlivosti o deti. U otca vychádzal zo skutočnosti, že je podnikateľom, keď za rok 2014 mal čistý príjem okolo 560 € mesačne. Okrem toho prenajíma nebytové priestory, z čoho má tiež príjem. Príjmy otca tvrdené matkou z politickej činnosti neboli v konaní preukázané. Pokiaľ otec vlastní nehnuteľnosti, tieto sú v ich BSM. Byť pritom užíva matka s maloletými deťmi, pričom na poskytnutie služieb spojených s bývaním musel prispieť otec, nakoľko matka neplatila a ďalšiu nehnuteľnosť má len v prenájme, za čo platí mesačne 15.000 €. Aj motorové vozidlá sú vlastníctvom firmy otca s tým, že jedno motorové vozidlo užíva matka. Okrem toho má vyživovaciu povinnosť aj voči manželke, teda matke maloletých detí vo výške 120 € mesačne. Vzhľadom na uvedené dospel k záveru, že určené výživné je v súlade s odôvodnenými potrebami maloletých detí, ako aj s možnosťami, schopnosťami a majetkovými pomermi rodičov. Výrok rozsudku o úprave styku otca s maloletými deťmi odôvodnil poukazom na ust. § 25 ods. 1 až 5 Zákona o rodine s tým, že je v záujme maloletých detí, aby sa s otcom stretávali, a to aj v zmysle vykonaného znaleckého dokazovania. O trovách konania účastníkov rozhodol podľa § 144 O.s.p. a o trovách štátu podľa § 148 ods. 1 O.s.p..

3. V zákonom stanovenej lehote podala manželka (odporkyňa) odvolanie proti výrokom rozsudku o rozvode manželstva a úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na čas po rozvode z dôvodu, že rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Vytýkala súdu prvej inštancie, že nevykonala žiadne navrhnuté dôkazy, pričom mnohé skutkové okolnosti ostali medzi účastníkmi sporné, preto považovala napadnuté rozhodnutie za predčasné. Uviedla, že súdu predložila všetky listinné dôkazy a svoje tvrdenia aj náležite preukázala. Bez ohľadu na jej stanovisko v konaní, nesúhlasila ani s výrokom rozsudku o rozvode manželstva, pretože je v záujme ochrany jej oprávnených záujmov, aby súd preskúmal, či účastníkom bola poskytnutá dostatočná ochrana. Poukázala na doposiaľ neskončené konanie o manželskom výživnom a uviedla, že v dôsledku starostlivosti o 3 maloleté deti je obmedzená jej možnosť zamestnať sa, pričom navrhovateľ vôbec neprispieva na náklady bývania a ona nie je schopná zabezpečiť ani tie najzákladnejšie potreby. K určení výživného uviedla, že navrhovateľ nadradil svoje záujmy nad záujmy a potreby maloletých detí, pričom nie je schopný zabezpečiť mal. deťom ani tie najzákladnejšie potreby. Opätovne zdôraznila, že v dôsledku neústretnosti navrhovateľa podieľať sa na starostlivosti o mal. deti, prišla o zamestnanie a teda aj o stabilný príjem. Poukázala na závery znaleckého posudku a namietala, že súd vôbec nevzal do úvahy skutočnosť, ktorú znalkyňa v posudku zdôraznila a to, že navrhovateľ je potrebné zaviazat' tou formou starostlivosti o mal. deti, ktorú zvláda lepšie a to je finančné krytie potrieb mal. detí. Uviedla, že navrhovateľ je podnikateľom, pričom žiadnym spôsobom nepreukázal svoje príjmy, preto mal súd aplikovať ust. § 63 Zákona o rodine. Namietala, že súd nevykonala dostatočné dokazovanie za účelom zistenia príjmov navrhovateľa,

príčom navrhovateľ má príjmy z prenajímania nebytových priestorov a investuje do nehnuteľnosti, ktorá je vo vlastníctve 3. osoby, podstatné finančné prostriedky. Zdôraznila, že súd nezisťoval ani aké výdavky navrhovateľ investoval nad rámec bežnej údržby do cudzej nehnuteľnosti. Súd prijal záver, že navrhovateľ mal v roku 2014 čistý príjem 560 Eur mesačne, čo nezodpovedá skutočnosti už len s ohľadom na to, že ročne platí za prenájom nebytových priestorov sumu 16 000 Eur. Súčasne súd nezisťoval príjmy navrhovateľa za rok 2015, čo je pre učenie výživného rozhodné obdobie. Nesúhlasila ani s úpravou styku tak ho určil súd prvej inštancie. Súd na jednej strane konštatoval, že navrhovateľ nemá vytvorené vhodné podmienky pre zabezpečovanie striedavej starostlivosti o mal. deti, keďže má k dispozícii len jednu izbu, no napriek tomu upravil styk navrhovateľa s mal. deťmi počas víkendov s tým, že deti u otca v domácnosti aj prespia. Ak teda navrhovateľ nemá vytvorené podmienky je úplne neprijateľné, aby nebolo zrejmé, ako bude o mal. deti postarané resp. aby navrhovateľ delegoval starostlivosť o deti na tretie osoby. Súd nezohľadnil ani tú skutočnosť, že vzťah medzi navrhovateľom a mal. deťmi sa zmenil. Navrhla, aby sa styk navrhovateľa s mal. deťmi realizoval len za jej prítomnosti resp., aby súd zakázal styk s deťmi. Navrhla rozsudok v napadnutej časti zrušiť a v rozsahu zrušenia vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

4. Navrhovateľ vo vyjadrení k odvolaniu manželky uviedol, že v danej veci bolo vykonané rozsiahle a dostatočné dokazovanie a súd zistil všetky potrebné skutočnosti pre rozhodnutie vo veci. Uviedol, že manželka v konaní pred súdom prvej inštancie s rozvodom súhlasila, pričom aj znaleckým dokazovaním bolo zistené, že manželstvo je vážne narušené a neplní svoj účel. Tvrdenia manželky o nemožnosti zamestnať sa považoval za nepravdivé, keďže bola zamestnaná v spoločnosti K. s.r.o., pričom tento pracovný pomer z vlastnej iniciatívy ukončila bez toho, aby požiadala o úpravu pracovného času. Poprel tvrdenie manželky, že neprispieva na domácnosť, keďže tieto náklady uhrádza a platí taktiež maloletým deťom stravu, školné internet, poisťky a dokonca zaplatil dlh za byt, pretože manželka neuhrádza platby spojené s užívaním bytu. Podotkol, že je živnostníkom a zaoberá sa predajom kosačiek a motorových píl a ich servisom, teda sa jedná o sezónnu činnosť s nepravidelnými príjmami a je taktiež bežným členom politickej strany bez nároku na odmenu. Pri odchode zo spoločnej domácnosti nechal manželke sumu 3 000 Eur a staral sa o mal. deti, keď manželka bola v práci. Uviedol, že manželka mu bráni v styku s deťmi resp. si kladie nezmyselné podmienky. Navrhol napadnutý rozsudok potvrdiť ako vecne správny.

5. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu manželky uviedol, že šetrením pomerov v domácnosti navrhovateľa bolo zistené, že navrhovateľ býva v 2- izbovom byte, ktorý navrhovateľ postupne zariaďuje tak, aby sa mohol realizovať styk s mal. deťmi. Styk navrhovateľa s mal. deťmi sa od januára 2015 do mája 2015 realizoval pravidelne, potom mu manželka (matka) začala v styku brániť. Zastával názor, že súd určil výživné zohľadňujúc odôvodnené potreby mal. detí a majetkové pomery rodičov a upravil ich styk s navrhovateľom v súlade so záujmami mal. detí. Navrhol napadnutý rozsudok potvrdiť.

6. Podaním zo dňa 20.05.2016 (doručeným odvolaciu súdu dňa 27.05.2016) manželka doplnila svoje odvolanie a uviedla, že styk navrhovateľa s mal. deťmi sa úplne minimalizoval a navrhovateľ komunikuje len prostredníctvom SMS správ, pričom už mesiac nejaví o mal. deti žiaden záujem. Poukázala na skutočnosť, že otec vyzdvihol mal. M. zo škôlky, pričom maloletý utrpel úraz a otec sa jej o tom vôbec nezmenil. Maloletému otec nedôsledne ošetril ranu, preto musela s maloletým navštíviť lekársku pohotovosť, pričom na druhý deň jej otec odmietol pomôcť so starostlivosťou o mal. deti. Z tohto dôvodu žiadala, aby sa styk navrhovateľa s deťmi realizoval len za jej prítomnosti. Podotkla, že navrhovateľ odmieta všetky návrhy, aby sa situácia zlepšila a mohla nastúpiť do zamestnania. Navrhovateľ sa vôbec nepodieľa na úhradách za byt, v ktorom bývajú aj tri jeho mal. deti, pričom nedoplatok za byt predstavoval k marcu 2016 sumu 820 Eur. Súčasne uviedla, že navrhovateľ svojim správaním negatívne ovplyvňuje mal. O..

7. Navrhovateľ k doplneniu dôvodov odvolania manželky vo vyjadrení zo dňa 14.07.2016 uviedol, že nie je preukázané, že jeho kontakt s mal. deťmi má na deti taký negatívny dopad, ktorý by prevyšoval ich právo na zachovanie ich vzťahu k obom rodičom a udržiavanie kontaktu s oboma rodičmi. Práve styk s deťmi za prítomnosti manželky, by mal na deti negatívny vplyv, pretože jeho vzťah s manželkou je tak narušený, že by mohlo medzi nimi dochádzať k neustálym hádkam a deti by boli vystavené stresovým situáciám. Zdôraznil, že sa neodmieta podieľať na výchove detí a nedeleguje svoje rodičovské povinnosti na cudzie osoby, keďže mu so starostlivosťou vypomáha jeho matka teda stará matka mal. detí. Uviedol, že počas konania bolo preukázané, že platil náklady na byt, v ktorom

býva manželka spolu s deťmi. Riadne si plní vyživovaciu povinnosť tak k mal. deťmi ako aj k manželke a zastával názor, že manželka má záujem predĺžovať uvedené konanie a tým traumatizovať mal. deti.

8. Kolízny opatrovník k doplneniu dôvodov odvolania manželky vo vyjadrení uviedol, že navrhuje rozsudok súdu prvej inštancie potvrdiť.

9. Manželka vo vyjadrení zo dňa 21.07.2016 k vyjadreniu navrhovateľa a kolízneho opatrovníka uviedla, že navrhovateľ opustil v októbri 2015 spoločnú domácnosť a nechal ju s 3 mal. deťmi bez finančných prostriedkov a o mal. deti nejavil žiaden záujem. Zdôraznila, že nikdy nebránila navrhovateľovi v styku s mal. deťmi a poukázala na nezodpovedný prístup navrhovateľa k mal. deťom a na úraz, ktorý utrpel maloletý M., keď bol v jeho starostlivosti. Styk detí s navrhovateľom sa realizuje náhodne a nepravidelne, preto navrhla obmedziť resp. zakázať styk otca s maloletými deťmi. Poukázala na zhoršený psychický stav mal. detí, najmä u mal. O., ktorý uvedenú rodinnú situáciu nezvláda. Opätovne vyjadrila nesúhlas s určenou výškou výživného, pretože 180 Eur nepostačuje na zabezpečenie potrieb mal. detí. Uviedla, že navrhovateľ neustále prijíma nové pracovné sily, pričom ju do zamestnania odmietol bezdôvodne prijať, preto začala pracovať na dvojzmennú prevádzku, pričom navrhovateľ jej nevyšiel v ústrety a nepomohol jej so starostlivosťou o mal. deti. Z tohto dôvodu musela ukončiť pracovný pomer. Zdôraznila, že súd nezistil skutočné majetkové pomery navrhovateľa a jeho životný štandard a pri rozhodovaní mal aplikovať ust. § 63 Zákona o rodine.

10. Kolízny opatrovník vo vyjadrení zo dňa 19.08.2016 k vyjadreniu manželky uviedol, že vzťahy medzi rodičmi sú narušené a konfliktné a preto im bolo opakovane poskytnuté sociálne poradenstvo.

11. Manželka doručila odvolaciemu súdu dňa 28.08.2016 svoje vyjadrenie k vyjadreniu navrhovateľa a kolízneho opatrovníka a uviedla, že v správe kolízneho opatrovníka sú uvedené len formálne závery, z ktorých nevyplývajú žiadne dôležité zistenia pre rozhodnutie súdu. Vyjadrenia navrhovateľa považovala za rozporuplné, pretože na jednej strane sa navrhovateľ vyjadril, že sa neodmieta podieľať na výchove mal. detí a na strane druhej uvádza, že v čase jeho styku s deťmi zabezpečuje starostlivosť o deti stará matka. Za zavádzajúce považovala tvrdenie navrhovateľa, že podmieňuje odovzdanie mal. detí a realizovanie styku len za jej prítomnosti. Opak je pravdou, pretože navrhovateľovi musí neustále pripomínať, aby si prišiel mal. deti prevziať. Opätovne poukázala, že súdom určené výživné je neprímerané a nie je v súlade so zákonom. Súčasne poukázala na priestupkové konanie ktoré sa vedie proti navrhovateľovi.

12. Manželka doručila odvolaciemu súdu 26.9.2016 podanie označené ako vyjadrenie a predloženie dôkazov, v ktorom uviedla, že v inom konaní vedenom pod sp.zn. 9C 310/2014 obdržala 19.9.2016 ďalšie podstatné a rozhodujúce dôkazy preukazujúce to, že otec nie je drobný podnikateľ, nie je podnikateľom obmedzovaným len sezónnou činnosťou ani podnikateľom s nepravidelnými príjmami. Z týchto je zrejmé, že otec (navrhovateľ) má nadštandardné príjmy a ona žije na hranici chudoby, kedy má zo 180 € mesačne vyživiť tri maloleté deti, pričom otec platí výživné nepravidelne a tieto prostriedky nepokryjú ani náklady na stravu. Pripojila zmluvu o nájme nebytových priestorov uzavretú medzi P. A. - I.-K. A. Q. B. W. - Q.Š. z 1.4.2015, zmluvu o nájme nebytových priestorov uzavretú medzi P. A. - I.-K. A. Q. M.Q. Č. z 1.12.2010 a výpisy č. 1 až 7/2016 z business účtu P. A. - I.-K. A. vedeného v Slovenskej sporiteľni.

XX. Zákonom č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) bol zrušený Občiansky súdny poriadok v znení platnom do 30.6.2016 (§ 473 CSP) a zároveň 1.7.2016 nadobudol účinnosť aj zákon č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“).

14. Podľa ust. § 395 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len CMP), ak § 396 neustanovuje inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

15. Podľa ust. § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

16. Podľa ust. § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

17. Výrok rozsudku o trovách štátu nebol odvolaním napadnutý, preto nebol predmetom preskúmania v odvolacom konaní.

18. Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo a vo vzťahu k výroku o rozvode manželstva a zverení maloletých detí do osobnej starostlivosti matky dospel k záveru, že súd prvej inštancie dostatočne zistil skutkový stav, posúdil ho podľa správnych ustanovení Zákona o rodine, v súlade s ust. § 191 CSP vyhodnotil dôkazy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pričom starostlivo prihliadal na všetko, čo vyšlo v konaní najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci konania, preto je odôvodnenie rozsudku v tejto časti presvedčivé. Manželka (odporkyňa) síce podala odvolanie aj proti výroku rozsudku o rozvode manželstva, no neuviedla žiadne skutočnosti preukazujúce, že vzájomný vzťah účastníkov nie je vážne a trvalo rozvrátený a existuje tu možnosť obnovenia ich manželstva a jeho základných funkcií. Navyše počas celého konania pred súdom prvej inštancie prezentovala svoj súhlas s rozvodom manželstva, pričom z výpovedí účastníkov jednoznačne vyplynulo, že ich vzťahy sú dlhodobo narušené, po odchode navrhovateľa v októbri 2015 už účastníci nebyvajú v spoločnej domácnosti a nemajú záujem o obnovenie spolužitia. Vzhľadom na to, že manželstvo účastníkov už neplní ani jednu zo svojich základných funkcií a nemožno očakávať jeho obnovenie, súd prvej inštancie správne rozhodol, ak manželstvo účastníkov konania rozviedol. Rovnako tak správne súd rozhodol o zverení maloletých detí do osobnej starostlivosti manželky (matky), keďže vykonaným dokazovaním bolo nepochybne preukázané, že matka má pre výchovu mal. detí vytvorené lepšie podmienky, pričom aj ustanovená znalkyňa Mgr. L. L. výslovne odporučila zveriť mal. deti do osobnej starostlivosti matky a upraviť styk otca (navrhovateľa) s mal. deťmi. Poukázala na skutočnosť, že motivácia matky k zvereniu detí do striedavej starostlivosti je výsledkom jej frustrácie a nemožnosti inak donútiť otca zapojiť ho do starostlivosti o deti, preto je táto motivácia z psychologického hľadiska podnietená nie záujmom maloletých detí, ale skôr jej emočnými pohnútkami. Direktívne nariadenie striedavej starostlivosti považuje za kontraproduktívne, keďže otec je výrazne nezrelý, nestabilný, rodina a deti nie sú jeho priority. Matka zabezpečuje maloletým deťom celú osobnú starostlivosť a vytvára im stabilné výchovné prostredie, pričom aj napriek tomu, že najprv žiadala, aby boli mal. deti zverené do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov a aby sa týmto spôsobom aj navrhovateľ podieľal rovnakým dielom na výchove mal. detí, po vykonaní znaleckého dokazovania zmenila svoje stanovisko a žiadala zverenie mal. detí len do jej výlučnej osobnej starostlivosti. Z obsahu odvolania matky navyše nevyplýva, že takáto forma osobnej starostlivosti o maloleté deti nie je v ich najlepšom záujme a rozhodnutie súdu prvej inštancie je potrebné vo výroku o výchove zmeniť. Z týchto dôvodov odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch o rozvode manželstva účastníkov a zverení mal. detí do osobnej starostlivosti manželky (matky).

19. Podľa ust. § 35 CMP, súd je povinný zistiť skutočný stav veci.

20. Podľa ust. § 36 CMP, súd je povinný vykonať aj iné dôkazy, ako navrhli účastníci, ak je to potrebné na zistenie skutočného stavu veci.

21. Podľa ust. § 220 ods. 2 CSP, v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

22. Podľa ust. § 389 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak
b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom.
c) súd prvej inštancie v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci nevykonal navrhované dôkazy, ak nie je účelné doplniť dokazovanie odvolacím súdom.

23. Odôvodnenie rozsudku má obsahovať dostatok dôvodov a ich uvedenie má byť zrozumiteľné. Súd je povinný formulovať odôvodnenie spôsobom, ktorý zodpovedá základným pravidlám logického jasného vyjadrovania a musí spĺňať základné gramatické, lexikálne a štylistické hľadiská. Z formulácie § 132

O.s.p. platného do 30.6.2016 ako aj ust. § 191 ods. 1 CSP účinného od 1.7.2016 vyplýva, že súd je povinný navzájom si odporujúce dôkazy hodnotiť a zdôvodniť, napr. prečo niektoré z nich pokladá za nevierohodné, prečo niektoré odmietol vziať pri formulovaní rozhodnutia do úvahy, prípadne prečo sa niektorými dôkaznými návrhmi odmietol zaoberať. Zásada voľného hodnotenia dôkazov zakotvená vo vyššie uvedených ustanoveniach totiž neznamená, že by súd vo svojom rozhodovaní mal na výber, ktoré z vykonaných dôkazov vyhodnotí a ktoré nie, alebo o ktoré z vykonaných dôkazov svoje skutkové závery oprie a ktoré opomenie. Súd je povinný vysporiadať sa so všetkým, čo vyšlo v priebehu konania najavo, ak to má vzťah k prejednávanej veci, pričom svoj výklad musí prispôbiť konkrétnym okolnostiam prejednávanej veci, najmä rozsahu dokazovania, zložitosti zisťovania skutkového stavu veci, množstvu návrhov účastníkov na vykonanie dôkazov a pod. a uviesť ho tak, aby jeho závery o rozhodujúcich skutočnostiach (skutkových zisteniach) neboli pre nezrozumiteľnosť alebo nedostatok dôvodov nepreskúmateľné. Jednotlivé preukázané skutočnosti je potrebné premietnuť do záverov o skutkovom stave, ktorý stručne a výstižne vyjadruje skutkový stav a ktorý je rozhodujúci pre právne posúdenie. Právnym posúdením veci treba pritom rozumieť výklad o tom, z ktorých ustanovení zákona alebo iného právneho predpisu súd vychádzal (prečo pod tieto ustanovenia podriadil zistený skutkový stav) a ako ho prípadne vyložil a výklad o tom, aké majú účastníci na základe zisteného skutkového stavu podľa týchto ustanovení k predmetu konania práva a povinnosti a ako bola preto vec rozhodnutá. Takéto nedostatky odôvodnenia zakladajú vadu nepreskúmateľnosti rozhodnutia, ktorá je vo svojej podstate porušením základného práva účastníka súdneho konania na spravodlivý proces, ktoré právo zaručujú v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky okrem zákonov a čl. 46 a nasl. Ústavy SR. Okrem porušenia uvedeného práva účastníka konania dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom, ktorým sa mu odníma možnosť náležite skutkovo a právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných opravných prostriedkov, táto vada bráni odvolaciemu súdu v jeho preskúmvacej právomoci. Preto ak je rozhodnutie súdu nepreskúmateľné, lebo obsahuje iba nedostatočné dôvody, prichádza do úvahy len zrušenie rozhodnutia a vrátenie veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

24. Podľa ust. § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Podľa odseku 2 obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Podľa odseku 3 každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Podľa odseku 4, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Podľa odseku 5, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

25. Podľa ust. § 63 ods. 1 Zákona o rodine rodič, ktorý má príjmy z inej než závislej činnosti podliehajúcej dani z príjmu, je povinný preukázať ich súdu, predložiť podklady na zhodnotenie svojich majetkových pomerov a umožniť súdu sprístupnením údajov chránených podľa osobitného predpisu zistenie aj ďalších skutočností potrebných na rozhodnutie. Ak si rodič nesplní túto povinnosť, predpokladá sa, že výška jeho priemerného mesačného príjmu predstavuje dvadsaťnásobok sumy životného minima. Podľa odseku 2, u rodiča, ktorý má príjmy z inej než závislej činnosti podliehajúcej dani z príjmu, súd neberie do úvahy výdavky, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť alebo ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť v takom rozsahu v súvislosti s touto činnosťou, a možnosti a schopnosti povinného posudzuje podľa predpokladaného príjmu, aký by povinný dosiahol, ak by tieto výdavky nerealizoval.

26. Pokiaľ však ide o učenie výživného pre maloleté deti zo strany navrhovateľa, dospel odvolací súd k záveru, že súd prvej inštancie nedostatočne zistil skutkový (skutočný) stav a vec nesprávne právne posúdil. V danom prípade súd prvej inštancie dostatočným spôsobom nezistil pomery navrhovateľa v rozhodnom období, pretože pri ustálení jeho majetkových pomerov vychádzal len z daňového priznania za rok 2014 a stroho konštatoval, že navrhovateľ má príjem aj z prenájmu nebytových priestorov. Navyše aj právne posúdenie veci bolo nesprávne, keďže súd prvej inštancie sa obmedzil len na citáciu ust. § 75 ods. 1 Zákona o rodine, ktoré je len všeobecným (spoločným) ustanovením vo vzťahu k špeciálnej úprave jednotlivých druhov vyživovacej povinnosti, teda aj vo vzťahu k vyživovacej povinnosti rodičov k deťom (ust. § 62 a nasl. Zákona o rodine). Z dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie

vyplýva, že navrhovateľ (otec) je podnikateľským subjektom (živnostníkom), a teda má príjem z inej než závislej činnosti podliehajúcej dani z príjmu. Z citovaného ust. § 63 ods. 1 Zákona o rodine pritom vyplýva pre povinného rodiča, ktorý je podnikateľským subjektom, povinnosť preukázať svoje príjmy súdu, predložiť podklady na zhodnotenie svojich majetkových pomerov a umožniť súdu sprístupnením údajov chránených podľa osobitného predpisu zistenie aj ďalších skutočností na rozhodnutie. Ak si rodič nesplní túto tzv. edičnú povinnosť a nepredloží, neprístupní a nepreukáže súdu potrebné podklady, nastáva zákonná domnienka výšky príjmu, podľa ktorej sa predpokladá, že výška priemerného mesačného príjmu rodiča predstavuje 20 násobok sumy životného minima. Zároveň je potrebné poukázať na to, že Zákon o rodine je špeciálnym právnym predpisom vo vzťahu k daňovým predpisom, ktoré sú všeobecné, a preto východiskom a usmerňovateľom pre posudzovanie potenciality príjmov povinného rodiča je výlučne Zákon o rodine. To znamená, že daňové priznanie fyzickej alebo právnickej osoby nie je pre zhodnotenie výsledkov hospodárenia podnikateľského subjektu z hľadiska Zákona o rodine smerodajné. Z uvedeného preto vyplýva, že ak súd vychádzal pri zhodnotení majetkových pomerov navrhovateľa len z údajov uvedených v daňovom priznaní z roku 2014, a dospel k záveru, že navrhovateľ má z podnikateľskej činnosti čistý mesačný príjem len 560 Eur bez toho, aby mal k dispozícii účtovné doklady a iné potreby dôkazy na verifikovanie príjmu navrhovateľa, nedostatočne zistil schopnosti, možnosti a majetkové pomery navrhovateľa rozhodujúce pre určenie výšky výživného. V tomto smere je preto potrebné umožniť navrhovateľovi, aby si splnil svoju edičnú povinnosť v zmysle ust. § 63 ods. 1 Zákona o rodine a pokiaľ si ju nesplní je súd povinný vychádzať z jeho fiktívneho príjmu (ust. § 63 ods. 2 Zákona o rodine). Súd súčasne nevyhodnotil, ktoré výdavky navrhovateľa z hľadiska plnenia vyživovacej povinnosti považoval za nevyhnutné (ust. § 62 ods. 5 Zákona o rodine) a len konštatoval, že navrhovateľ uhradza ročne nájom za nebytové priestory v výške 15 000 Eur. Neprihliadol taktiež ani na skutočnosť, že právoplatnosťou rozsudku o rozvode manželstva zaniká vyživovacia povinnosť medzi manželmi a navrhovateľ už preto nebude povinný prispievať na výživu manželky (matky) sumou 120 Eur mesačne v zmysle rozsudku Okresného súdu Rožňava sp. zn. 9C 10/2014, a teda dôjde k zlepšeniu jeho finančnej situácie.

27. Záver o neurčitosti a nevykonateľnosti rozsudku je potrebné prijať vo vzťahu k výroku o úprave styku, nakoľko z ust. § 25 Zákona o rodine je zjavné, že o úprave styku sa rodičia môžu dohodnúť, pričom táto dohoda nepodlieha schváleniu súdom. V prípade, ak sa rodičia o styku s maloletým dieťaťom nevedia dohodnúť alebo ak je dosiahnutie dohody objektívne nemožné, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom tak, aby úprava styku bola v najlepšom záujme maloletého dieťaťa, najmä pokiaľ ide o zachovanie vzťahu k obidvom rodičom. V danom prípade súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku vôbec neuviedol z akých dôvodov upravil styk navrhovateľa s mal. deťmi v určenom rozsahu, úplne absentuje napríklad posúdenie denného režimu detí vo vzťahu k úprave styku, ich školskej dochádzky a mimoškolských aktivít a taktiež zohľadnenie pracovnej zaťaženia navrhovateľa a pod.. Súd sa vôbec nevysporiadal s tvrdením matky, že navrhovateľ sa počas styku o mal. deti osobne nestará, ale jeho starostlivosť supľujú iní ľudia. Navyše súd vo výroku rozsudku podmienil realizáciu styku navrhovateľa s mal. deťmi počas letných prázdnin dohodou s manželkou (matkou). Takýmto spôsobom formulovaný výrok o úprave styku však nemožno považovať za vykonateľný, a teda taký, ktorý by mohol byť spôsobilým podkladom (titulom) pre prípadný výkon súdneho rozhodnutia.

28. Po vrátení veci bude úlohou súdu prvej inštancie odstrániť dôvody zmätočnosti a nepreskúmateľnosti rozsudku, dostatočne zistiť skutočný stav veci v naznačenom smere, aplikovať správne ustanovenia Zákona o rodine, vysporiadať sa s tvrdeniami manželky (odporkyne), že majetkové pomery navrhovateľa sú lepšie ako ich prezentuje v konaní a opätovne rozhodnúť o určení výživného pre mal. deti, úprave styku navrhovateľa s mal. deťmi ako aj trovách konania účastníkov tak, aby rozsudok a jeho odôvodnenie zodpovedalo požiadavkám vyplývajúcim z ust. § 220 ods. 2 CSP teda, aby závery súdu boli logicky správne, presvedčivé a spätne preskúmateľné.

29. Rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom v pomere hlasov 3: 0 (ust. § 393 ods. 3 druhej vety CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 a nasl. CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Uvedená povinnosť neplatí, ak je dovolateľ fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).